

Muntslag in het antieke Griekenland

Door Rudy Dillen

Elke Griekse stadstaat sloeg, niet alleen om economische redenen, maar ook als symbool van zijn onafhankelijkheid, eigen munten. In het begin waren ze gemaakt van elektron, een natuurlijke legering van goud en zilver, later van goud, zilver en brons. Hieronder een overzicht, dat niet volledig kan zijn, maar toch een idee geeft van wat er zoal circuleerde in het oude Griekenland. Het geld, naast zijn functie als betaalmiddel, droeg ook de symbolen uit de stad waar ze werden gemaakt. Ook de vele Griekse koloniesteden aan de kusten van de Zwarte Zee en Zuid-Italië rukten zich los van de moederstad en sloegen eigen muntreeks.

1. ODESSOS: ·bronzen munt 250 vC.

Havenstad aan de kust van Moesia aan de Zwarte Zee en kolonie van Milete
vz – gelauwerd hoofd van Apollo, naar rechts
kz – ruiter te paard, naar rechts

2. APOLLONIA PONTIKA: zilveren diobool 430vC.

Tracische havenstad aan de Zwarte Zee.
Een kolonie van Milete met tempel ter verering van Apollo
vz – gelauwerd hoofd van Apollo in vooraanzicht
kz – openstaand anker met A (links) en een kreeftje (rechts)

3. ABYDOS: zilveren hemidrachme 350 vC.

Deze kolonie van Milete was gelegen aan de Hellespont, de nauwe doorgang naar de Zwarte Zee.
Bouwde haar welvaart op het passerende maritiem verkeer en het heffen van tol.
vz - gelauwerd hoofd van Apollo, naar rechts
kz – een adelaar staand naar links (druiventros)

4. ACHAEMENIDEN: zilveren siglos type IIIb Xerxes I (485-465 vC)

Het grote Perzische Rijk was een constante dreiging voor de vele Griekse stadstaten
vz – grootkoning der Perzen, in knielzit, met boog en speer
kz – onregelmatig incusum

5. PERGAMON: zilveren tetradrachme 80 vC

De Cista Mystica of heilige mand wordt in verband gebracht met de aanbedding van Dionysos, god van de wijn.

De mand bevatte een slang die werd vrijgelaten bij een religieuze ceremonie.

vz – Cista Mystica, slang kruipt uit halfopen deksel

kz – bogentas met bogen tussen 2 kronkelende slangen

6. MASIKYTOS: zilveren drachme 150 vC.

Gelegen in Lycië, een bergachtig gebied in zuid-centraal Klein Azië

vz – gelauwerd hoofd van Apollo, naar rechts

kz – een lier, met korenaar en ster, in een vierkantig incuse

7. RHODOS: zilveren drachme 120 vC.

De stad Rhodos gelegen op het gelijknamige eiland, kon haar handelsmacht uitdragen over de Middellandse Zee door een sterke zeevloot.

vz – Helios, de Zonnegod, met stralenkroon

kz – een roos, tussen opgerolde slang en rozenknop

8. MILETTE: zilveren 1/12 stater 500 vC.

Haar welvaart verminderde ziendrogen na de nederlaag van de Ionische confederatie, waartoe zij behoorde, tegen de Perzen.

vz – leeuwenkop met open muil

kz – rosette, binnen een vierkante incuse

9. AIGINA: zilveren stater 440 vC.

Dit eiland was als eerste om het muntstelsel van Lydië over te nemen.

Het bekleedde lang een voornamelijk handelsplaats tot Athene haar greep versterkte.

vz – landschildpad, met tegenstempel op het pantser

kz - onregelmatig ingedeeld incuse

10. ATHENE: zilveren stephanophore 190 vC.

Deze beeltenis van de godin Athena is afgeleid van het beeld op het Parthenon, van de beeldhouwer Pheidias

vz – godin Atena, met Corintische helm, naar rechts

kz – uil staat op liggende amphora

11. CORINTHIE: zilveren stater 350 vC.

Stond vaak in oppositie tegenover het nabijgelegen Athene en koos in de Peloponnische oorlog de kant van Sparta
vz - godin Atena, met Corintische helm, naar rechts
kz - Pegasus, het gevleugelde paard, naar rechts

12. SYRACUSE: Hieron II (275-215 vC.) bronzen munt

Deze koning op Sicilië gaat een alliantie aan met de Romeinen in 263 vC. en geeft hen alzo een militaire basis voor de 1^e Punische oorlog (264-241 vC.) tegen Carthago
vz - hoofd van Hieron II, met diadeem, naar links
kz - ruiter te paard, lopend naar rechts, houdt speer

13. VELIA : zilveren stater 375 vC.

Griekse havenstad in Magna Graecia (Groot Griekenland), gesticht in 540 vC. door de Phociërs, die hun moederstad in Klein Azië waren ontvlucht na de Perzische bezetting
vz - hoofd van godin Athena, met gevederde helm
kz - leeuw naar links, houdt prooi tussen de voorpoten

14. ALEXANDER de Grote: zilveren tetradrachme (336-323 vC.)

Nadat zijn vader Philippos II de Griekse stadstaten had verenigd vertrok Alexander om het Perzische Rijk te veroveren
vz - hoofd van Herakles, getooid met leeuwenvel
kz - oppergod Zeus op troon, houdt scepter en adelaar

15. THASOS : zilveren drachme 400 vC.

Dit eiland in het noorden van de Egeïsche Zee stond lang onder Perzische invloed
vz - hoofd van Dyonisos, met haarband van klimop
kz - geknielde boogschutter, Herakles, getooid met leeuwenvel, naar rechts

16. LYSIMACHOS: zilveren tetradrachme (323-281 vC.)

Generaal en gewezen lijfwacht van Alexander de Grote, neemt na diens dood bezit over Thracië
vz - hoofd van Alexander, met diadeem en Amon-hoorns
kz - Athena op troon, leunt op schild en houdt Nike